

HOL BOLYONGSZ?

ODÜSSZEÁSZ ELÍTISZ

Hol bolyongsz naphosszakat, míg ajkadon megkövesül a tajtékozó
[tenger arómája?
Vajh' merre kóborolhatsz, mialatt kutatom léted irdatlan kételyeit?
Kondort imbolygató viharok szakítják, tépik az ormokat
[mezítelenre,
vagy vágyakozásaink pőresége kábít tétova némaságba minket,
iszolygó rémképek kergetőznek ugrándozó szembogaradban,
s emlékezetükbe váj a farkasordító decemberi széláramlat.
Rég a múlté már a lány szeptemberi szellő emlékezete,
amikor még ártatlanul fickándoztál a sárgavörös agyagon
pajkos barátnőid hangosan cikkanó vidámságtól övezve,
bíborlila árnyba rejtőzött a barlangkapu, hová buja élmények
sejtelmeivel hordtátok az ölnyi rozmaring halmokat.
Hol bolyongsz most naphosszakat, a tengeri sziklák
érides felületén életveszélyes pergő táncokat lejtve?

Odüsszeász Elítisz századuk görög lírájának jeles képviselője, 1911-ben született a Kréta szigetén levő Iraklionban; itt is kezdődik irodalmi pályafutása, első verseit a helyi lapok közlik. Először 1940-ben jelentkezik kötettel, de a görög nemzeti költészet Olümposzáig sohasem jut el. Külföldön jobban megbecsülik, mint saját hazájában. Ehhez az is hozzájárul, hogy a katonai junta uralomra jutása után több haladó görög művésszel együtt külföldön telepszik le, s több művét idegen nyelven, elsősorban franciául publikálja. A költészet nemes eszközével harcol a hagyományos hellén demokrácia újkori érvényesítéséért. A Svéd Tudományos Akadémia a költészet ember- és társadalomformáló ereje előtt hajtott zászlót, amikor 1979-ben neki ítélte oda az irodalmi Nobel-díjat.

(bb)

Talán a szertefreccsenő napsugarak szálait gyűjtöd egyetlen
[csóvába?

Pihenj meg inkább, mozdulatlan áhítattal a vízparton,
vagy barangolj gondtalanul virágokkal tarkított sárga búzamezők
[mentén.

Felajzott fény zsörtölődik feszes kebleden,
mint hősi eposzok hetéraién, kik pőrén várták
messzi tájakról közelgő hajók vidám legénységét.
Ajkadon újból megkövesül a tajtékozó tenger aromája,
s lángvörös ruhád ráncai, mint nyugtalan vérerek
futkároznak nyugtalan összevisszaságban.
Testedből nemes virágok bódító illata szűrődik
a rekkenő nyár arányát permetezve széjjel.
Hol bolyongsz, merre kóborolsz az ismeretlenben?
Kusza sással övezett partok, tajtékozó tengerek peremén,
merev moszatok szomszédságában, lélek nélküli viharokban
göndörül kifürkészhetetlen utad végtelenje.
Vérző lelki tusák nem hökkentenek józanságra,
idegen neveket mormogsz fürge lépteid közben,
s te törtetsz, csak előre törtetsz, felfelé
a ragyogó mélységek csúcsáig lopakodsz titkon,
idegen csillagképek ragyogását fürkészve folyton.
Értsd meg hát végre, létünk értelme csalogat vissza,
ne száguldozz a napfények kába útjain tévelyegve,
ámokfutóként sohasem éred el szerelmed végső célját,
hisz láthatod: ajkadon megkövesül a tenger tajtékozó aromája.
Nem arra születél, hogy csontodból szőj nyári élménykoszorút,
de ha akarod, a folyók is visszafordulnak medrükben,
hogy visszahozzanak téged az élet tisztására,
s újból végigcsókolhasd kertetek gyümölcsfáit.
Oldd hát kötelékét idegen rabságod kalodáinak,
felejtsd a tegnapot, kóborló kalandjaid láncait tépd le,
s titkaidat fedje mindörökre a szebb jövő reménye.

BEDE Béla fordítása